

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Markéta Vacínová – „Environmentální gramotnost u studentů gymnázií“

Předkládaná diplomová práce Markéty Vacínové srovnává úroveň environmentální gramotnosti studentů vybraných pražských všeobecných a ekologicky zaměřených gymnázií. Jde o téma aktuální, s potenciálem přinést zajímavé prakticky využitelné poznatky.

Studie je velmi dobře strukturovaná a návaznost kapitol zobrazuje skutečný postup při řešení zadaného tématu. V úvodu si autorka pokládá celkem tři výzkumné otázky, které pomohly jasně a srozumitelně vymezit teoretický i empirický rámec práce. Poněkud nejednoznačně je však zmíněna snaha o formulaci vhodných doporučení pro školní i mimoškolní výuku. Není tak zcela jasné, zda se jedná o ambici autorky a nebo o obecné doporučení čtenáři.

Pro úplnost mohla být v teoreticko-metodologické části práce uvedena definice ekologického gymnázia a to, v čem se od všeobecných gymnázií liší (např. srovnáním Školních vzdělávacích programů – ŠVP, profilu učitelů apod.). V kapitole 4.3. by byla vhodná zmínka, zda bylo před zahájením výzkumu ověřeno, že studenti všeobecných gymnázií nebyli v rámci výuky dříve zapojeni do některého z environmentálně vzdělávacích programů (což by mohlo významně zkreslit srovnání škol).

Konstrukcí dotazníku a následnou analýzou dat autorka prokázala schopnost zvolit a uplatnit vhodný metodický postup. Správně přistupovala k sestavování dotazníku, tím, že položky dotazníku podrobila konzultacím a předvýzkumu a ověřila tak jeho srozumitelnost. Dvě připomínky mám k okruhu zjišťujícímu osobní vztah člověka k přírodě. V dotazu zda respondent někdy ušel 20 km v kuse (1a) mohlo být podle mého specifikováno i jakým prostředím („přírodou“), aby tak byla eliminována míra subjektivního výkladu tvrzení respondentem. Otázku č. 2.VII. je možné pokládat za zavádějící vzhledem ke snaze zjistit vztah respondenta k přírodě a ne hodnotit jeho faktické znalosti o přírodě. Vhodnější by bylo buď využít opravdového areálu rozšíření medvěda na území Česka a nebo místo hypotetické situace nelocalizovat vůbec. Jinak považuji dotazník za velmi povedený. Vhodně zvolená náplň dobře koresponduje se záměrem autorky a přináší informace potřebné pro zodpovězení stanovených výzkumných otázek.

Na základě výzkumu autorka došla k závěru, že „v otázkách, které bylo možné hodnotit, dosáhli všeobecně zaměřeni studenti environmentálně příznivějších výsledků než ekostudenti“. Korektní by bylo doplnit práci i o informaci, jak statisticky průkazné je toto tvrzení. Dále je škoda, že se autorka hlouběji nezabývá možnými příčinami tohoto jevu, což mohlo přispět ke zkvalitnění studie. Možné důvody pro toto poněkud překvapivé zjištění by tedy mohly být zajímavým námětem pro diskusi v průběhu obhajoby. Kladně hodnotím doporučení možných výukových programů středisek ekologické výchovy pro rozvíjení environmentálních aktivit. Zajímavé je také srovnání výsledků autorky s předešlými průzkumy, avšak vzhledem k různému stáří respondentů může tento faktor výstupy porovnání značně zkreslovat, jak autorka správně uvádí.

Slabší stránkou práce je omezené využití zahraniční odborné literatury. Tu zastupují pouze dvě zahraniční citace v celé práci. Sama autorka tento fakt zdůvodňuje zaměřením na české prostředí, a proto prioritně čerpá z domácích zdrojů. Části práce které vysvětlují celosvětově aktuální problematiku či termíny však vybízí k doplnění informací i z jiné než české literatury. Autorce by to umožnilo kritičtější přístup k informacím a objektivnější srovnání

současných poznatků. Za ne příliš vyhovující pro diplomantku považuji citace z bakalářské práce, která je sama sekundárním zdrojem (s. 19; Štross 2009).

Formální a grafická úroveň práce je výborná, bez překlepů a chyb ve formátování. Také z jazykového hlediska je práce vydařená, napsána čtivě a srozumitelně, bez závaznějších gramatických nebo pravopisných chyb.

I přes několik výše zmíněných kritických připomínek k této diplomové práci studentka prokázala dobrou úroveň znalostí a dovedností získaných v průběhu dosavadního studia. Předkládaná práce splňuje obecné požadavky na diplomovou práci, a proto ji navrhuji k obhajobě.

V Praze, 9. září 2011

Jana Frélichová, MSc